

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cîsnădiei 3.

Se prenumără și la poște și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cu 1-a Aprilie v. 1889

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnătate atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány* — *Post-Anweisung*.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sînt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fașile, în cari li s'a trimis diarul până acum.

Administrațiunea diarului
„Tribuna“.

Sibiu, 23 Martie st. v.

Istoria omenimii cuprinde nenumărate hărnicie despre proporția dreptății între hărnicia și moralitatea unui popor. Cu cât moralitatea este mai dominantă, cu atât un popor prosperează în toate ale sale, și cu cât mai mult este demoralizat, cu atât mai repede decade. De regulă moralitatea merge alături cu cultura, și până la un grad oare-care se poate susține moral, cu cât e mai cult.

Deodată cu cultura se furiază însă în societate un fel de deprindere, câte-odată foarte iscusite, dar' totdeauna frivole, care sînt foarte periculoase, fiindcă sciu să păstreze aparența moralității. Oamenii investiți cu toate semnele culturii, puși în pozițiuni foarte înalte, abuzează de sfiala masselor, abuzează de pozițiunile lor, care îi fac inatacabili, abuzează de puterea lor, pentru a comite nepedepsiți fapte neiertate într-o societate în adevăr cultă. Susținându-se asemenea oameni timp mai îndelungat în pozițiunile lor, corump întreagă societatea, dacă ea nu scie să se lapede de ei.

De vre-o câțiva ani încoace a început pe în societatea noastră să se furizeze pe în celotul soi de deprinderi, care se ascund după reverenți de mătășă, după haine de salon, după o față smerită și după fraze seducătoare. Și mulți sînt între noi, care nu sciu încă să cunoască aceste scăderi sociale învălinate în fel de fel

de lucruriscilpitoare. Alții le cunosc, dar' în loc a le desvêli, țin că e mai avantajos a le ascunde, ca să li-se poată ascunde și lor câte o „greșală“.

Noi avem datorința amară, de a descoperi publicului, în al cărui serviciu stăm, aceste scăderi sociale, culturale și politice ale societății noastre. Nu ne este permis să tăcem, căci altcum și noi sancționăm decadența morală.

Nu este aproape un lucru scârbos a fi silit a spune în public, că un preot, care a depus la sfântul altar jurământul castității, poartă o vieță desfrenată? Ori-cine ar ascunde bueros acest lucru scârbos, dacă el nu s'ar petrece în ziua mare și sub ochii tuturor și dacă n'ar rămâne nepedepsit. Nu este societatea datoare a pedepsi prin disprețul ei pe acel preot uitat de sine, fie el ori-cine? Dacă suferim tăcend această imoralitate, nu sîntem expuși pericolului, că ceea-ce face astăzi un preot, mîne vor face toți preoții, stînd mai ales preotul păcătos pe o treaptă ierarhică înaltă? Nu este exemplul acelui preot demoralizator în gradul suprem?

Dacă cineva, fie el ori-cine, împins de necazurile vieții și de interese private, abuzează de avera străină concredută lui, sau comită de iregularități în administrarea ei, putem noi să tăcem? Dacă da, atunci sancționăm principiul primejdios, că fiecare om poate să folosească averea publică concredută lui și spre alte scopuri, afară de acele pentru care este menită, și rămâne om cinstit, dacă isbutese a păstra aparența corectității. O societate însă, sînt admise asemenea principii de moralitate, unde o se ajungă?

Dacă un bărbat, pus prin încrederea naționalilor sei în fruntea afacerilor politice ale poporului seu, unde are datorința a fi cu trup și cu suflet un apărător al programului politic stabilit prin mandatarii sei, lucră pe sub ascuns în contra acestui program, d. ex. fabrică corespondențe îndreptate în contra partidului seu și le trimite prin altul la foi, care combat pe conaționalii, care l-au pus în fruntea afacerilor politice, — este acesta numai un simplu șiret, — un om cu „sentiment diplomatic“, — sau în toată forma un amăgitor politic? El este fără îndoială și șiret, sau dacă poftiți, un om cu „sentiment diplomatic“, însă șireția se poate referi numai la forma faptelor, nu însă și la esența ei. Căci altcum un om, care scie să fure banii din o cassă Wertheim-iană încuiată cu trei cheii și bine păzită, nu ar fi numit hoț, ci un om cu mult „sentiment diplomatic“. Toată lumea însă îi dăce hoț unui asemenea om și se ferește de el cu atât mai mult, cu cât e mai șiret. În cele politice trebuie să fim cu atât mai ri-

goroși și să ținem la onorabilitate, cu cât aci nu sînt paragrafi în legile civile sau criminale de osândire. Un om, care abuzează de încrederea poporului seu în cele politice, poate să ne aducă pagube ireparabile, și rămânend nepedepsit, demoralizează prin exemplul lui toate elementele. Deci ne este nouă permis a ascunde asemenea fapte înaintea publicului? Ne este permis a le considera de inofensive bătărării, propagandele demoralizatoare vieții publice?

Dacă un funcționar, fie mare, fie mic, fie public sau privat, se folosește de puterea ce o are în virtutea oficiului seu pentru a silii moralicesce pe subalternii sei a lucra afară de oficiu în contra convingerii lor, ne este nouă permis a tăce? Nu sîntem datorî a scoate la iveală asemenea fapte, care în toată lumea se numesc imorale? Nici un om corect nu se folosește de puterea oficiului seu, decât în marginile care i-s'a dat. De unde d. ex. arhierul are dreptul a scrie unui subaltern al seu, care așteaptă o grație dela el, scrisori private în afaceri oficiale? Prin care logică ajunge directorul unei bănci la îndreptățirea, de a scrie pe blanchete oficiale scrisori private? Cum devine un director de bancă, prin ale cărui mâni trec polițele particularilor, biroul de informațiuni pentru alegători? Cum de toți funcționarii subalterni sînt totdeauna și în toate afacerile publice într-o admirabilă congruență de păreri? Aceste lucruri nu sînt invenții noue făcute la noi. Noi le-am împrumutat dela alții, unde au fost probate. Stila morală este un mijloc sigur a-ți încirpă. Armata, prin care ești neînvincibil. Căci acestei armate de silii numai un semn îi trebuie dela stăpîn și astăzi schimbă întreg corpul didactic dela o școală, mîne aruncă pe stradă pe unul dintre cei mai distinși preoți, poimîne curăță biserica de toate elementele independente, trântesc pe diariști în pușcări și aruncă dacă e de lipsă și pe morți din morminte. Și după atâtea „isbânde“, bietul preot se nu tremure, când se pomenește cu o scrisoare privată a arhierului, funcționarului subaltern mai are el voe a se gândi vre-odată, că și lui i-s'ar căde să aibă vre-o convingere proprie?

Sîntem siguri de aprobarea întregii lumi culte, când noi expunem publicității aceste fapte și influența lor demoralizatoare asupra societății noastre. Și chiar dacă am întîmpina cu mult mai multe greutăți decât am întîmpinat, când am fost silii a scoate la iveală aceste scăderi ale societății noastre, pe noi nimic nu ne va pute opri de a ne împlini datorința și în această privință. Dacă colegii nostri țin

reul ce-l desvêlim noi mai puțin periculos de cum îl ținem noi și cred a pute tăce, tocmai de aci ne derivăm îndreptățirea, de a urma și singuri această luptă întra demoralisării.

Pentru clarificare. Relativ la procesul de presă ce ne-a intentat dnul Partenie Cosma, avem să mai adaugem pentru lămurirea publicului următoarele:

Di Partenie Cosma a susținut în actul seu de acuză, că redacția „Tribunei“ a acui-rat pe cale necinstită manuscrisul seu, care a fost publicat în traducere germană la 1884 în „Hermannstädter Ztg.“ și în care dl Cosma, pe atunci președinte al comitetului partidului național, a urmărit tendența moralisatoare, de a sparge partidul, bănuind pe membrii lui, care au înființat „Tribuna“, că voesc să inaugureze o politică de activitate în contra programului statorit în conferențele reprezentanților electorali.

Fiindcă în decursul pertractării finale acusatul S. Albini, provocat fiind de presidentul, a trebuit să-și restrîngă vorbirea de apărare și n'a putut să mai vorbească despre acest document de moralitate politică a dlui Cosma, redacția „Tribunei“ declară la acest loc, că nu este adevărat, că ea ar fi recuirit pe cale necinstită a manuscrisului dlui Partenie Cosma.

Altă clarificare avem să dăm colegilor nostri dela „Luminătorul“. Această foie anunță în Nrul seu dela 3 Aprilie n. a. c., că redactorul nostru a fost condamnat pentru calomnie decătră juriul clujan. Adevărul însă este, că chiar și jurații din Cluj au achitat pe dl S. Albini de sub delictul calomniei, ear' pedeapsa, altcum neobișnuit de aspră, de o lună închisoare, 100 fl. amendă și purtarea speșelor i'a fost dictată pentru delictul vătămării de onoare.

În sîrșit încă o observare stimaiilor colegi dela Timișoara. În același număr al „Luminătorului“ se dăce. „Glosele și explicările ce foile din Cluj fac cu privire la acest proces sînt revoltatoare. Tăcem.“ Noi credem, că rău fac cei dela „Luminătorul“ că tac.

Reconstruirea cabinetului Tisza.

În ministerul unguresc s'au făcut în timpul mai dincoace schimbări.

Mai au a se face.

După-cum se scrie în diare, este vorba de o reconstruire a ministerului unguresc.

Diarele trebuie să sînt bine informate. Și diare oficiale, și încă de ordinea primă în ierarhia presei oficiale unguresc, se ocupă cu reconstruirea ministerială.

Nici diarele oficiale, nici cele neoficioase însă nu ne clarifică, cum are să fie fisionomia ministerului unguresc reconstruit. Din toate semnele însă trebuie

să concludem, că și după reconstruire, ministerul unguresc are să rămână „liberal.“

Cugetăm, că atîta ajunge, ca să ne putem da seamă de importanța reconstruirii.

Principal n'are să se facă nici o schimbare în guvernul unguresc. Au să rămână toate cum au fost. Toată schimbarea are să se facă numai în ceea-ce privește unele persoane.

Importanța reconstruirii guvernului unguresc nu privește așadar principiile de guvernare. Ea privește persoanele, care au a se peronda la minister și care poate-că așteaptă de mult să le vină rîndul a sedă pe fotoliile ministeriale. Vor fi ear' altele, care cunoscînd dulceața portfoliurilor ministeriale din trecut, dela alte ocațiuni, sînt cuprinse de dor, de a se vedă earăși cu ele subsoari.

Se înțelege, că regatul unguresc n'are să profite din astfel de reconstruire. Lucrurile au să meargă cum au mai mers; dacă nu mai rău.

Pentru Români reconstruirea nici atunci nu ar fi de importanță destulă, când premenirea ministerială s'ar face cu persoane din opozițiunea moderată sau din opozițiunea extremă. Și mai ales când s'ar face cu persoane din stînga extremă, al cărei program politic în consecuențele sale ulterioare duce la desembrarea monarhiei austro-ungare.

Este trist, că trebuie să ne exprimăm așa. Dar' e și mai trist adevărul, că în toate partidele maghiare vîntulm preocupățiunea șovinistică de stat maghiar național, și e de tot trist, că cei din stînga extremă înclină și spre ruperea legăturilor, care mai susțin o umbră de unitate a monarhiei austro-ungare.

Preocupațiunile șovinistice nici-odată n'au construit state, ci le-au risipit. Polonii nu puteau fi dărăburi și împărțiți așa precum sînt, dacă erau oameni cumpenitori și nu-și băteau capul după sumeții, care erau în disproporțiune cu puterile lor.

Maghiarii, dacă ar fi vre-o 10—12 milioane și numai restul de altă naționalitate, ar fi în drept a se nutri cu speranță, că vor asimila pe cele 2—3 milioane de nemaghiari. Dar' dacă ei, care sînt numai broască prelungă boul nemaghiarilor, cugetă că sînt în stare a asimila pe acest din urmă, calculează de tot greșit.

Nu e cu puțință să se sîvîrșească minunea, de care meruile visează.

Toate naționalitățile din Ungaria au rudeni în afară, prin care fiecare devine covîrșitoare pumnului de oameni numiți Maghiari, socotind între acești din urmă chiar și jidănimia întreagă, cîtă din interes material conversează

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Din estetica lui H. Taine.

1.

(Normanii.) La 26 Septemvrie 1066 șesezeci de mii de oameni trec dela gura Sommei în Anglia, cei mai mulți erau Francezi, căci banda scandinavă ce se aședase în Normandia, se desnaționalisase repede prin amestecuri de sînge și învățase franțosece. Rasa nouă era deșteaptă, locuia în case mari, frumoase, îngrija de hrană și haine. Normanii simt porniri intelectuale trezindu-se, au gust, adevă dor de a întrupa idei nouă în forme nouă, ei zidesc biserici, mănăstiri, și stilul normanic ia loc între cel gotic și romanic, unuia îi ia pe dinainte în bogăție, celuilalt îi seamănă la soliditate. Ei învăță ușor și scriu franțosece de îi pricepi ei astăzi. După un veac și jumătate Saxonii li-se par lor incuși și nătîngi. Îi și scot din posturile preoțesci, fac școale, dau instrucție, fundează biblioteci, dar repede, scriu epigrame, sînt oameni inteligenți, lacomi după idei. Au

2.

Care e această formă a spiritului francez? În tot sufletul este o acțiune elementară, care se repeștesc și-i dă o direcție, el este totdeauna și pretutindenea ocupat cu priceperea unei întîmplări ori unui obiect, acesta e procesul primitiv, vecinic. Felul acestui determină desvoltarea ulterioară, firea tipului. Francezul pricepe repede și clar, fără opin-tire, sprinten, el prinde repede ideea și trece

cu vederea rămuririle mai complicate, nu are semivisiunile sguduitoare ce adîncesc sentimentul, din care pricină e mai nepoetic decăc celelalte rase ale Europei; epos-urile lui sînt cât se poate de prosaice. Cetesci căte (cece mii de versuri normane, fără să dai de o figură! Tot fapte, fapte și talent pentru prosă. Ideea nu-i colorată, rămâne rece. Normanii nu îngrămădesc ideile, la ei sentimentele nu isbucnesc în versuri calde, nici unde ai aștepta să vezi trezindu-se simțiri puternice. Saxonul exaltat ajunge să producă galimatias-uri, să fie întunecos, Normanul e trivial, clar, dar' lung la vorbă de nesuferit. Până aici procesul primitiv. Cum se continuă el? Ideea a doua trebuie să se mărginească cu cea dintîiu. Ordine se fie. De aceea mersul ideilor e neted, luncos. Ideile se împreună unele cu altele, nu se ciocnesc. Violenta nu se potrivește cu grația și delicatetea înăscută. Și sentimentele cele mai mișcătoare primesc o expresie moderată. Această gingășie devine une-ori plicisitoare, curată fasoleală. Dragostea e dragălașă, nu e grozavă, sguduitoare, ca în poeziile altora, ale vecinilor. Frumusețea le place, nu-i exaltează. Ei nu sînt capabili de sentimente puternice, ci numai plăcute, line, își petrec, acesta e lucrul de căpetenie. Iubirea e petrecere pentru el, nu e beție; și-i place mai mult dacă e oprită; se înșele pe un bărbat ori pe o femeie crudă e ceva foarte

ademenitor pentru spiritul francez; lui îi place să ridă pe socoteala altora. Și ei nu eruță nimic, nici biserici, nici femei, nici nobili, nici călugări. Așa-i el în ale lui fabliaux; ironia e plăcută, încât ești pornit să ierți reuțățile în hațrul ei. Străinii abia înțeleg această trebuință de a rîde; dar' risul nu e brutal, ci întărește spiritul; e un fel de filosofare de conveniență, secretă, îndrăzneată; nu-i o satiră reuțăcioasă; ea înțapă ca o albină fără venin. Putem de pe acum hotărî conturile literaturii franceze: impotența poeziei înalte, perfecția prosei, desvoltarea conversației și retorice, domnia și tirania gustului și metodei, darul de a fi cumpenit, clar picant, de petrecere. Europa a învățat dela Francezi să-și ordoneze ideile, și ei idei sînt plăcute. Saxonii învăță dela Normanii aceleași lucruri.

Normanii acestia se aședă în Anglia ca o colonie de militari; toți sînt frați de arme, jurați să se apere unul pe altul. Legile sînt toate făcute după voea lor. Saxonul geme sub asprimea apăsării celui-ce scie să exerce dreptul de cuceritor. Normanii îi bat, îi prădă, îi vînd; ei desprețuesc, nu pot și nu vreau să învețe nimic dela ei; ei sînt superiori, curtea, nobilii, popii, bogății, se întocmeză franțosece. Ei introduc literatura franceză și o cultivă în școale și la universități; pretutindenea dai de poezie și prosă franceză. Dialectul englez rămâne pe seama țeranilor,

porcarilor, poporului; el dispare cu vremea din scrieri. Și totuși rasa și limba nu se prăpădesc. Normanul este silit să se înțeleagă cu supușii sei; nevasta engleză și copiii cu doicele vorbesc englezesce. Molipsirea crește din generație în generație. Vieță fizică saxonă e o pedecă la învățarea altei limbi. Normanul este silit să învețe limba supușilor și să o vorbească; este o englezesce stricată, franțozită, dar' este englezesce. După două veacuri limba se închiagă sub Henric III., deodată cu constituția nouă, prin unire și amestec. Orașenii stau în parlament lîngă nobilii și vorbește saxonă lîngă cele franceze.

4.

Așa învăță nobilii englezesce. Dar' patria spiritului lor este Francia. Literatura ce o produc ei este toată traduceri, imitații, copii; este deci mediocră ca fiecare imitație. Ei traduc istoria legendară a Angliei, adusă până la vremea scriitorului; este o rapsodie rimată, trivială. Erudiția e trită în stradă. Flecăria și goliciunea sînt mari. Ici—colo găsești câte-eva plăcute, dulce, spre pîclătingașul cult al madoniei, al femeii; cîntecul este une-ori sensual, ca în Sud; e vesel, când grăsece de viață dela țeară, poate pentru-că dragostea pentru acest fel de viață e adună înrădăci-nată în Anglia. Alții imitează glumele, din care călugării lacomi, bețivi și sensuali nu pot să lipsesc. Dar' Normanul ascultă mai bu-

*) Din greșală s'au publicat două foiletoane despre teatrul renascerii engleze mai înainte de vreme. După Saxoni aveau să urmeze: Normanii, Chauceer, Poezia și Prosa renascerii, cele două foiletoane publicate și apoi Shakespeare și așa mai departe.

bucuros și în limba maghiară și, până la altă rîndueală, suferă să fie înregistrată în matricula națională a concetățenilor maghiari.

Importanță ar fi pentru noi Români reconstruirea ministerului unguresc, când am pute avea convingerea, că se pune la cale pe nisele baze, care sînt de folos tuturor cetățenilor din regatul unguresc, fără deosebire de naționalitate și religie.

Convingerea aceasta însă numai atunci am pute-o avea, când am vedea, că toate fantasiile isvorite din șovinismul maghiar cu stat național maghiar sînt înlăturate; când vom vedea, că statul unguresc cu toată serioșitatea se înalță la firea lui originală de stat poliglot.

Accentuăm firea aceasta originală de stat poliglot, ca un postulat indispensabil pentru regatul unguresc și nu numai ca o dorință subiectivă pe aci incolo.

Noi scim, că în naționalitățile nemaghiare la existența lor și la dezvoltarea acelei existențe. Ne putem închipui, că ar fi ele de recunoșcătoare statului, când ar vedea că le sprijinesc. Ele și acum respectează statul și sînt cu deferență către dînsul. Cu cît mai virtuos ar fi, când în loc de postulare, în loc de persecuțiune, s'ar vedea tracate conform principiului de egalitate de mult proclamat al egalității.

Statul național, după-cum îl pretinde șovinismul maghiar afară de imposibilitatea care am mai accentuat-o, învalvă și pericole.

La toată întîmplarea trebuie să provocăm în naționalitățile nemaghiare temerea, că ele într'un stat național maghiar nu mai pot exista. Să se decidă a muri ca naționalități de dragul statului național maghiar, este lucru anevoios sau cu totul imposibil.

Causele și în privința aceasta sînt cunoscute.

Stăruința însă din partea politiciilor maghiari, ca cu ori-șice preț să facă din regatul unguresc un stat cu totul național maghiar, ar mai pute avea și altă consecință. Ar pute împinge pe naționalitățile nemaghiare la aspirațiuni de aceeași natură.

Pentru-că aceste la urma urmelor ar pute fi: pentru noi elementele populare în ceea-ce privește statele naționale sînt mai favorabile decât pentru Maghiari. Urmarea ar fi, că s'ar începe o mișcare în partea sud-estică a monarhiei, al cărei sfîrșit ar fi incalculabil.

Pentru-ce nu-și aduc politiciile maghiari aminte de dicerea: *Quidquid agis prudenter age et respice finem?*

Di Tisza, conducătorul ministerului unguresc actual și al celui reconstruit, nu este în stare de a pune reconstruirea la cale pe baze contrare șovinismului maghiar. Ca adorator al acestuia abia se susține la putere. Și se susține numai fiindcă îl susține majoritatea parlamentară, pe care el și-a ales-o cu pretorianii sei din toate ramurile de funcționari publici ai statului.

Di Tisza nu e din substanță, din care fu un Deák și un bar. Eötvös, prin urmare dela dînsul nu avem să așteptăm, ca reconstruirea ministerului său să fie corăspunzătoare naturii

curos traducerile poeziilor cavaleresci. Îi place dacă poetul îi descrie pompa, în care el trăiesce ori-cînd. Poezii se perd în fantasii, în urzeala aventurilor. Aceste poezii roesc în Anglia și Franța, până ajung la o culme de improbabilitate plătitoare, din care Cervantes o trîntește și o îngroapă pentru totdeauna. Ce s'ar fi de o literatură ca aceasta? Ea hrănește spiritele medievale, care nu se străduiesc după adevăr, ci după petrecere, după o goală petrecere, variații, călătorii, certe, lupte, pompă; nu-și pasă de istoria internă, de afacerile sentimentului, el se ocupă numai de ce-și vede deasupra, extern. Copilăresc de tot fixează chipurile colorate, și fiindcă nu cugetă nimic, nu observă, că nu a învățat nimic. Visurile aceste ascund numai patimile brutale. Inimă-de-Leu mănâncă carne de om rîdînd, Henric II. scoate ochii unui pagiu, care-l supără. E o vreme barbară. De ce folos a fost dar literatura aceasta? Cine s'a humanizat cetădu-o? Cine s'a cumințit? Nici morala, nici știința publică n'au înaintat în trei veacuri nici cu un pas. Poleala franceză ascunde numai crusta brutală saxonă; astfel literatura aceasta de imitații, traduceri și copii e goală. (Va urma).

regatului unguresc, așa după-cum acesta este.

Schimbarea numai de persoane în ministerul unguresc va rămîne aceea ce trebuie să rămîna, numai o schimbare de persoane. Ca atare nu are să fie o acțiune politică de oare-care importanță. De reconstruirea ministerială dar' e păcat că și vorbă să se facă, fiindcă nu are să fie mai mult decât o stîrpirură politică.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiiu, 23 Martie st. v.

Întrarea dlui Desideriu Szilágyi în cabinetul Tisza.

Despre intrarea dlui Szilágyi în cabinetul Tisza s'au scris fel de fel de lucruri prin țiare. „Nemzet“, organul de frunte al guvernului unguresc, ia notiță despre toate acestea și își face apoi următoarele observări:

„Faptul e, că Desideriu Szilágyi a fost provocat să primească portofoliul de justiție. E fapt și aceea, că Desideriu Szilágyi s'a declarat gata a primi acest portofoliu, și astăzi credem deja a pute constata, că schimbarea de vederi de până acum nu a scos la iveală vre-o pedecă ce ar sta în calea realizării dorite a acestei combinațiuni. Dar' aceste consultări încă nu s'au terminat și, natura acestor afaceri aduce cu sine, că până atunci, până-cînd acele nu sînt fapte complinite, nici nu sînt potrivite pentru forum discutiunilor publicitice. Publicul și afară de aceea în scurt va fi încunoscînt despre rezultat“.

Liga patrioților din Paris.

Procesul în contra ligei patrioților și-a luat începutul. Sala în care se ține pertractarea e foarte mică, și așa publicul ce asistă e neînsemnat. Cu totul sînt patruzeci de martori citați. Când Deroulde, în fașinea sa, și-a pus titlul de president al ligei patrioților, presidentul a zis: „D-ta nu mai ești îndreptățit să porți acest titlu, deoarece liga e disolvată“. Terminul de „mobilizare“ a fost explicat decînd Deroulde prin aceea, că terminii militari sînt mai plăcuți. Mobilizarea a avut în vedere numai scopuri pacifice și de alegere, ear' nu brutale. Liga a avut trebuință de organizarea aceasta, deoarece cabinetul negru desfăcea scrisorile ei. Laguerre a vorbit foarte liniștit. Argumentul său principal a fost: Dacă alegerea lui Boulanger în Paris a fost opera unei societăți secrete, ar trebui să se urmărească 244.000 de alegători.

Părintele lui Carnot are să fie chiar presidentul ligei; el a refuzat numai pentru-că aceasta s'ar face ca-și-cînd el ar voi să mulțumească ligei pentru alegerea fiului său. Laisant a declarat, că el este urzitorul organizării după grupuri și strade, dar' organizarea nu a fost secretă. Turquet a zis: „Liga patrioților a făcut numai prea mult tîmbălău, dar' era de tot inofensiv“.

În general se crede, că procesul va fi întrerupt ori împreunat cu procesul de stradă al lui Boulanger. După depeșile ce au sosit din Paris, pertractarea s'a întrerupt alaltăieri și ieri au urmat propunerile procurorului și pledoarele.

O scrisoare a reginei Natalia către regența sîrbescă.

În scrisoarea sa către regență, pe care consilierul de stat Vasilevici a adus-o din Yalta, regina Natalia își exprimă înainte de toate regretele sale față cu abdicățiunea regelui Milan și apoi asigură, că va respecta drepturile de părinte ale regelui garantate prin constituție, și se bucură, că și-a dat posibilitatea, de a vedea din cînd în cînd pe fiul ei. Regina feliicită pe regenți cu adausul, că îi pare bine de alegerea norocoasă ce s'a făcut. Cestiunea reînțoarcerii reginei nu e amintită deloc în scrisoare.

Moștenitorul tronului României.

Sub titlul „Aprețieri necuviincioase“ publică „Epoca“ guvernamentală următoarele:

„On ne peut contenter tout le monde et son père“, ăce moralitate unei fabule vechi, mai vechi și decît cele două țiare rusesci, a căror supărare ne-o arată o telegramă ce dăm mai la vale. Ori-cît de bine ai face, tot nu isbutesci a împăca pe toată

lumea. O dovadă mai mult ne-o dă definiția regulare a cestiunii urmării la tronul nostru. Ceea-ce ne-a mulțumit foarte pe noi, a măchuit cu deosebire mult jurnalele „Novoie Vremia“ și „Sviet“.

Iată într'adevăr cum resumă telegramul aprețierile nu pentru prima-ooră necuviincioase ale acelor țiare:

„Novoie Vremia“ și „Sviet“ își exprimă nemulțumirea lor în privința alegerii principelui Ferdinand de Hohenzollern ca moștenitor al tronului României. Ele declară, că această deciziune arbitrară trebuia să fie supusă unei adunări constituante. Apoi făcînd alușiune la recentele expulșări ale supușilor ruși, îndeamnă pe guvernul român să se păzească.“

Noroc însă, că numitele organe de publicitate nu sînt printre factorii înscrși în constituțiunea noastră și care trebuie să concurgă la alegerea domnului nostru și a urmașilor sei; o împregiurare fericită încă este și faptul, că sîntem în regulă în privința procedurilor pentru designarea moștenitorului. Nu mai este dar' nici nevoie, nici vreme de, a convoca o nouă constituantă, căci o constituantă vechie s'a rîst în această cestiune. Deci bun ales este prințul Ferdinand, cu sau fără agreementul unor foi rusesci.

În privința imputării a doua ce se face guvernului, aceea adepă a expulșării unor supuși ruși, nu vom cerceta din nou, dacă ministerul a fost îndreptățit ori ba să iee asemenea măsuri, dar' țiarele muscălesci, pe care le-am citat, se însărcinează însele a justifica și legitima acea urmare; ele chiar ne spun să ne păzim de dîsele; ne-am păzit și ne vom păzi.

Orcanul pe Samoa.

De mult timp statele maritime nu au fost atât de adînc impresionate ca acum, de deasatrul dela Samoa.

Perderile sînt enorme atât în ceea-ce privește vasele nimicite, cît și persoanele dispărute, astfel că se ăce, că scriile date prin telegrame nu sînt exacte, oameni au perit cu această ocaziune mult mai mulți decît s'a semnalat oficial acum. În cîrînd se vor publica relațiuni oficiale în această privință.

E interesant a se scî și cauza, pentru-ce atîtea vase de războiu au putut fi surprinse de vifor în fața unor insule ca cele dela Samoa, mai ales, că cunoscînd aceste detalii, nu vedea, cum toți cei înecați cu această ocaziune nu sînt decît nise victime ale politice de dușmănie ce există între statele interesate în cestiunea Samoa.

De luni de ăle Germania și Statele-Unite americane țin înarmate mai multe vase la țărmurile Samoa, fiecare cu scopul de a pune mîna pe aceste insule.

Motivul acestor tendințe de cucerire este deja cunoscut acelor dintre cetitorii nostri, care au cetit cu atențiune scrierile noastre în afacerea Samoa.

Ați nu vom insista deci asupra acestor cauze, vom spune numai, că acele vase de războiu stăteau de săptămîni de ăle față în față și că deja erau temeri, că are să izbucnească vre-o neînțelegere între cei doi rivali și astfel ei se se arunce unul asupra altuia.

Natura se vede că n'a voit însă să lase, ca ei să se distrugă unii pe alții, ci i'a distrus ea pe amîndoi.

În urma unui uragan din cele mai teribile, toate vasele au fost nimicite și dintre personalul lor mare parte înghițit de mare.

Vasele, excepție făcînd „Treuton“, au fost toate vase sistem nou și nu erau lansate pe mare decît dela 1874—1882.

Ele reprezentau o capacitate de 10.000 tone și aveau cu totul cîinci-șis-opt de tunuri.

Perderea cauzată cu ocaziunea acestei catastrofe e mai mare ca multe alte pierderi în cas de războiu.

Astfel la Lissa Austriacii nu au pierdut decît doi ofițeri și 96 soldați, ear' la Helgoland Austriacii dimpreună cu Danezii nu au pierdut cît s'a nimicit cu ocaziunea acestei catastrofe.

Germania și Statele-Unite pot ăce dar', că Samoa le-a costat deja până acum mult.

Ce se va perde de aci incolo nu se scie, cu greu însă se poate spera, ca cei doi rivali să se împace, după-ce ambii au fost atât de crunt loviți.

CRONICĂ.

Dela Curte. Maiestatea Sa Monarchul a primit ieri în audiență în „Hofburg“ ul din Viena pe șeful statului major FML baron Beck și pe conducătorul cancelariei militare GM. Bolfras. Ieri după ameați Monarchul a cercetat pe ducele de Allengon, apoi a primit în audiență pe miniștrii Gautsch, Kálnoky și Taaffe. — Archiducele Francise Salvator, care a sosit Sămbătă în Budapesta, a plecat ieri îndrăt la Viena. — Principesa de Coroană văduva Stefania va veni pentru sărbătorile Pașilor la Luxemburg. — Regina Henrieta și-a amînat sosirea ei la Budapesta.

Recrutările. După-ce desbaterile asupra legii militare în dietă s'au sfîrșit și acum proiectul a ajuns la desbatere în casa maghiarilor, recrutările din anul acesta e probabil că vor avî loc la începutul lui Maiu, deoarece guvernul imediat după sancționarea legii militare va așterne legea pentru contingentul militar pe 1889.

Comisiunea pentru educarea poporului în comitatul Sibiiului s'a constituit de nou în ședința ei dela 28 Martie a. c. În urma retragerii președintelui de mai înainte, a dlui protopop V. I. Russu, s'a ales de președinte al acestei comisiuni preotul orașului Sibiiu Ignatie Ninger.

Expoziție de arte frumoase în Cluj. La inițiativa preotului Carol Eltes, mai mulți cetățeni din Cluj s'au adresat reuniunii ungare de arte frumoase cu rugarea, ca se aranjeze în Cluj o expoziție artistică. Spesele se vor acoperi pe calea subscripțiunii. Expoziția va avî loc în decursul lunilor Aprilie și Maiu.

Potopul de vorbiri în dietă. Cu ăia de ieri a sfîrșit dieta ungără desbaterile legii militare. Aceste desbateri au ținut 80 de ăle, adepă atîta timp, cît se cere, — precum se scie din romanul lui Jules Verne, — de a face o călătorie în giurul pămîntului. Dacă vom computa, că în fiecare ă au vorbit numai cîte 6 deputați, atunci în întreg decursul desbaterilor s'au ținut 480 de vorbiri. O astfel de desbatere monstruoasă încă nu se cunoaște în istoria parlamentelor.

Necrolog. Veteranul paroh Ioan Băilă din Vale lăngă, Sibiiu în etate de 76 ani și după 50 ani de serviciu preotesc, a încetat din viață în urma unui morb greu (bronchitis) la 22 Martie st. v., înmormîntarea va avî loc Vineri în 24 Martie v. c.

Omor din război. În Sănpaul, lăngă Cluj, s'a aflat în noaptea spre 1 Aprilie a. c. locuitorul Solomon Hersch mort în casă. Ancheta a descoperit un omor cu pușca. Gendarmii caută pe făptuitor în toate părțile; se ăce ca sigur, că omorul e numai Ioan Pinte, care a împușcat pe Hersch din război. Acest Pinter a fost judecat la 10 luni de închisoare pentru un furt din casa lui Solomon Hersch. În temniță Pinter s'a îndelincit cu ciobotăria, și cînd a ieșit din prisoare, ăcîndu-i supraviețuitorul: „Îmi pare rău, că d-ta, un măiestru așa bun, te duci de aci“, Pinter i'a răspuns: „Nu-ți bate capul, căci am să mă reîntorc în cîrînd“. Se vede, că el avea de pe atunci gîndul să omore pe Hersch. Lăngă cadavru lui Hersch s'a aflat un orologiu de buzunar, pe care supraviețuitorul i'a fost vîndut lui Pinter.

Împăratul Germaniei va pleca în Engiltera prin luna lui Maiu. Împărateasa se va întoarce în 4 Aprilie dela Kiel la Berlin, ear' la 8 Aprilie va pleca la Hamburg.

Ceva despre vegetarianism.

Brașov, Aprilie 1889.

Scrisesem ceva despre „Merindea dela școală“ a dlui Dr. George Popa; o cestiune, la care eu nu-i putui da dreptate, este cestiunea *vegetarismului*; dînsul pîrtinește ideile lui. La noi în Ardeal și Ungaria cestiunea hranei nu s'a prea discutat; medicii și naturalistii nostri încă nu și-au luat destulă vreme, așa mi-se pare, să observe poporul și să scrie observațiunile, părerile și sfaturile. O lucrare concentrată, care se discute toate relațiile și felul de traiu al țărânului nostru, nu așem; ear' ce s'a scris și se scrie împrăsciat, este *împrăsciat*. De aceea sîntem de multe-ori silii a vorbi mai mult teoretic decît practic. Sciu, că cestiunea aceasta a hranei este pentru noi și o cestiune economică, financiară, dar' aici ar trebui să vorbească cei-ce cunosc mai bine decît mine punga poporului.

N'am pricină să scriu dela mine studii independente despre cestiunea aceasta. Rămînd în sfera teoriei, mi-ar fi imposibil să fac ceva mai bun, decît ce au făcut alții, străinii. Dar' cestiunea merită să fie suspîntă la suprafața gîndurilor noastre. De ce? Articolul ce vreau să vi-l comunic a discuta aceste pricină. E scris de filosoful Hartmann. Am ales toemai acest articol, pentru-că e scris întreg pe seama publicului mare, nu pentru specialiști numai.

Hartmann scrie:

„În cercurile medicale s'a petrecut în ultimul deceniu o schimbare de idei despre hrană: ea prețuește hrana cîrnoasă într'o măsură cu mult mai mare, decît era obiceiul mai nainte. Schimbarea aceasta a venit mai ales din Anglia. Și dimpotrivă tendințele vegetariene declară numai hrana curat vegetală de firească, rațională și umană, și cu puterea unei convingeri religioase fac dependentă fericirea viitoare a omenirii de renunțarea la hrana cîrnoasă. Cestiunea este destul de importantă, ca să o chibșuim cu maturitate.

„Ce e natural, firesc la o ființă organică se cunoaște după două indicii: după alcătuirea organizației sale și după instinctele ei. Și amîndouă aceste note caracteristice indică omului locul lui între *omnivore* (care mănâncă tot), de care spre pildă se ăin și porcii, urșii și maimuțele. Stomachul și intestinele omului nu sînt întocmite ca stomachul și mațele rumegătoarelor pentru mistuirea ierbii și frunzelor, dar' intestinele tot au o lungime relativă remarcabil mai mare decît ale animalelor rapace feline avise la hrană curat cîrnoasă. Falca omului este compusă ca a tuturor omnivorelor, din dinți tăietori, sfășietori și măcinători; dinți curat ai cîrni fac numai a opta parte din toți dinții, și asta indică ori-cum o preponderanță a hranei vegetale. Instinctele omului asemenea ne indică, ca și ale celorlalte omnivore, că hrana cîrnoasă este într'un anumit înțeles mai de căpetenie pentru organismul lui; cînd alegerea este liberă, toate omnivorele se aruncă la carne. De aici s'ar pute concluda, că natura a împrumutat omnivorelor dinții tăietori și măcinători numai pentru casul unor lipse eventuale ale hranei animalelor ce se căștigă mai greu, și atunci se poată reveni la hrana vegetală, ca să nu sufere de foame. Dar' așa de simplă tot nu este cestiunea. Căci unde instinctul nu este deja denaturat prin o deprindere continuă, de obicei apare după o primă săturare de carne o reacțiune cu atât mai puternică după hrana vegetală.

„Afară de aceasta instinctele de hrănire omenesci se deosebesc important după climă, etate, sex, lucru și individualitate. În țările tropice, unde pierderile de căldură sînt neînsemnate și unde lucrul intensiv abia este posibil, unde așadară corpul omenesc nu are să mistue ăilnic decît o cantitate mică de hrană, puterea lui de mistuire prisoesece și cînd hrănirea este vegetală, așa că ușor carnea are de urmare o îmbuibare, chiar mîncînd și numai cantități moderate; din contră în regiunile polare este necesară o restabilire așa de puternică prin hrană, încât și cea mai bună mistuire ar fi incapabilă să scoată din hrana vegetală materiile necesare asimilației. Moderăției ecuatoriale îi corăspunde așadar preferarea instinctivă a hranei cu valoare mai mică (urez, poame ș. a.), ear' lacomiei polare îi corăspunde trebuința instinctivă a hranei cu cea mai mare valoare nutritivă și mistuirea cea mai ușoară (carne, unsoare, untură de pește ș. a.) În zonele moderate contrastele aceste se repetă în forme moderate: în vreme-ce Italianul lenos din Sud și Spaniolul sudic nu cer decît cîteva smochine și cormale prelîngă o ceapă, ori în tot casul maccaroni; lucrătorul englez și hamalul german nu se mai pot sătura de carne și slănină. În clima moderată instinctul omnivor al omului se pune neturburat în lumină, în vreme-ce arșița ori frigul excesiv îl înclină spre hrana vegetală sau spre cea cîrnoasă. De aici ne îndemnăm a face concluziunea, că omul își are originea într'o climă moderată, pentru-că instinctul lui este în consonanță cu organizația sa numai într'o astfel de climă.

„După-cum ne apar abaterile climatice dela instinctul normal drept nise potriviri oportune, așa ne apar și abaterile condiționate de etate, sex, individualitate și lucru. Puterea de mistuire slăbită a bătrînețelor pretinde o cantitate mai mare de carne în hrană, precînd apetitul copilăresc și tineresc după poame și zarzavaturi dispare treptat la bătrîni. Sexul bărbătesc are cam de regulă o poftă mai mare după carne decît cel femeiesc, nebagînd în seamă nici împegiurarea, că dela o muncă mai mare depinde și o restabilire mai mare; se pare, că prin creditate unilaterale s'a sumat și întărit prin generațiile multe în sexul bărbătesc pornirea spre hrana cîrnoasă, deșteptată fiind de munca mai intensivă. Cine-i născut din bresle, familii și locuri, în care adausul remarcabil de carne la hrană a fost obiceiuit în decurs de generații, se va restrînge prelîngă hrana curat vegetală numai prin o luptă cu pornirea sa instinctivă; și dimpotrivă, cine este alcătuit și în ce privește persoana sa și în ce privește strămoșii sei pentru hrana vegetală, tot va simți în etate mai înaintată și până la un grad cu plăcere un adaus progresiv de carne. Acest grad este fără îndoială deosebit, individual, după puterea de mistuire și trebuințele calitative ale organismului, și nu se

te nega, că de tot excepțional se găsește și în climate moderate indivizi, mai ales femei, care au o idiosincrasie, o teamă pronunțată în contra cărnii. Acest fel de abateri individuale ale instinctului nutritiv pot fi condiționate patologic, dar pot fi condiționate și fiziologic, și chiar și pe temeiuri patologice pot fi instincte vindecătoare ce au sens, precum și instincte bolnave perverse.

„Dacă cam de regulă luăm de măsură instinctul de hrănire omenesc din clima moderată, atunci îl găsim în consonanță cu organizația falcii lui, adică, că din hrana zilnică trebuie să fie partea mai mare vegetală, partea cealaltă animalică, pentru-ca să fie suficientă.

„O deosebire există în tot cazul între amândouă criteriile, într-o cât instinctul pretinde să fie carnea mai mult decât a opta parte din hrană, nu cum am aștepta după întocmirea dinților; aceea s'ar pute explica de acolo, că dinții, cu care omul este dotat ca și animalele omnivore, sunt socotiți pentru a opta parte din carnea crudă, ear' omul poate sdrobi comod carnea friptă și feartă și cu dinții măcinători. Instinctului după hrană mixtă îi corespunde instinctul după variațiunea hranei vegetale și animalice, dacă amestecarea dorită a amândurora nu o poți ajunge.

„Așadar hrana naturală a omului nu este nici carnea curată, nici vegetalele curate, ci amestecată sau variată, se înțelege preponderând părțile vegetale. Vegetarianismul se împotrivesc zadarnic acestui fapt, ignorând deplin afară de asta și justificata deosebire a compoziției conformată climatei, etății, sexului, individualității și muncii. De aceea el poate vorbi rău despre instinctul omenesc, ca despre un instinct „canibalic“, despre o rămășiță moștenită din barbaria dobitocească. Din punct de vedere uman el poate avea drept ori ba, în tot cazul el și-a pierdut așa dreptul, de a se proclama de „dieta naturală.“

(Va urma.)

VARIETĂȚI.

(Principele Adolf de Nassau), despre care se vorbește atât de mult actualmente în presa europeană, este azi în vîrstă de 72 ani.

El a fost deja odată domnitor al principatului de Nassau, pe care l-a pierdut însă când cu evenimentele dela 1866.

Se știe, că Prusienii au declarat atunci război Austriei, pentru a sdrobi pe un protivnic al unirii tuturor provinciilor germane. Principele de Nassau s'a bătut alături cu Austriacii contra Germanilor și după bătălia nenorocită dela Königgrätz el a fost nu numai detronat, dar' exilat din țeară și numai mai târziu, după o lungă negociare cu casa prusiană, i-s'au dat din posesiunile sale o grădina cu câteva castele lângă Wiesbaden și într-aceste și cetatea Königstein, ear' pentru celelalte i-s'au dat 8 milioane și cinci sute de mii de mărci despăgubire. Cu toate aceste din-sul nici de aci încolo nu a trăit în bune relațiuni cu casa domitoare, și abia anul trecut, prin intervenirea împărătesei Augusta, s'a împăcat definitiv în castelul dela Mainau, și de sigur, că dînsul are aji învoirea împăratului Germaniei, pentru a-și reocupa tronul pierdut și la care de sigur că nu se gîndise, deoarece Wilhelm III., actualul rege al Olandei, avea și el doi fii, care însă au murit de timpuriu.

Principele Adolf a trăit 22 de ani în Austria, unde a fost locotenent-colonel în armată. El a luat parte în 1864 la războiul contra Danezilor, unde a comandat un corp de armată.

Are un fiu de 37 ani, care deja este colonel în armata austriacă, și tocmai din această cauză cei din Luxemburg primesc cu bucurie, ca Adolf de Nassau să le fie domnitor, deoarece-ce știu, că după dînsul va urma fiul său, care se știe că e un om foarte brav.

(Emigrațiunea germană în 1888.) Au emigrat prin cele trei porturi germane Hamburg, Bremen și Stettin în 1888 187.057 persoane, dintre care 80.671 aparțineau statelor germane, cu o mie și ceva mai mult decât în 1887. Numai din Prusia au emigrat 55.326.

(Din școală.) Învățătorul în oara de matematică întreabă pe școlar: „Aici sînt trei porci, dincolo trei porci, câți sînt laolaltă?“ Școlarul: „Sînt 6 porci“. Învățătorul: „Bine. Dar' spune-mi acum: Tu vezi pe stradă 5 porci și 3 câni, laolaltă câți porci sînt?“ Școlarul stă pe gînduri, apoi răspunde: „Sînt — sînt 8 — porci-de-câne!“

Din public.*)

Din fostul district al Năsăudului.

Onorată Redacțiune!

Față cu articolul dîui Publiu, apărât în stimabilul dîiar „Tribuna“ sub titlul „Fondurile grănițeresci din Năsăud“, 'mi-aș permite o mică întrebare, și anume: Pentru-ce nu convoacă dl Publiu și ceilalți de părerea D-Sale, — înainte de terminul defipt pentru adunarea comitetului din nou constituit, — o conferință confidențială a tuturor membrilor aleși, pentru-ca în aceea să se statorească procederea față cu statutul impus?

O atare consultare ar fi oportună și de lipsă, deoparte pentru-că și alți membri cunosc situațiunea actuală, și acelora le zace la inimă buna administrare și prosperarea fondurilor, și aceia pot să aibă vederile și părerile lor, de altă parte pentru-că, nevoind d-lor a se consulta și cu alții, tare ușor s'ar pute crede, că dl Publiu prin critisări și imputări voescce, ca toți să se plece necondiționat părerii d-sale și a conșoților, și care nu o fac aceasta să se considere de dușmani ai fondurilor.

Un membru ales.

Convocare.

P. T. domni membri fondatori, ordinari și ajutători ai „Reuniunii de cântări și muzică a plugarilor români din Câmpeni“, prin aceasta se convoacă la ședința ordinară a adunării generale, care se va ține la 7 Aprilie n. 1889 la oarele 3 p. m. în localul școlii normale gr.-ort. din Câmpeni.

Obiectele:

1. Raportul comitetului.
2. Raportul casarului.
3. Alegerea funcționarilor.
4. Înscrierea de membri noi.
5. Propuneri.

Câmpeni, 15 Martie 1889.

Ioan Motora,
președintele reuniunii.

Nicolau Corcheș,
vice-președ. reuniunii, ca
notar adhoc.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

POSTA ULTIMĂ.

Budapesta, 3 Aprilie n. Legea militară s'a acceptat în a treia cefire. Casa de sus va lua-o în desbatere la 11 și 12 l. c.

București, 3 Aprilie n. Ministerul a demisionat.

Bruxella, 3 Aprilie n. Pe Boulanger, care a sosit aici aseară la 10 oare, îl însoțesc Rochefort, Nillon și Tribaut. Boulanger rămâne aici până după sfîrșirea alegerilor franceze.

Petersburg, 3 Aprilie n. Poliția a descoperit în Vilna un complot de nihiști. Planul era, de a executa un bombardament cu privilegiul petrecerii iminente a Țarului în Berlin.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Paris, 4 Aprilie n. O notă a comitetului boulangist declară, că comitetul a silit pe Boulanger să plece din Paris, fiindu-i acolo vieța și libertatea în pericol. Într-o convorbire cu un redactor al lui „Figaro“ a declarat Boulanger, că avea să fie arestat Marția trecută, dar' a fost făcut atent la aceasta de acela, care avea să-l ducă în Conciergerie. El se va re-intoarce la Paris, dacă se va hotărî a nu-l urmări sau dacă propunerea de urmărire nu se va prezenta camerei în decurs de 8 zile. Astăzi va hotărî consiliul de miniștri, dacă are să ceară numai decât urmărirea lui Boulanger.

Atena, 4 Aprilie n. Aici s'au simțit sguđuri de pămînt vehemente. Domnesce iritație mare.

București 4 Aprilie n. „Monitorul Oficial“ anunță, că titulatura prințului Ferdinand de Hohenzollern este de acum înainte: Altețā regalā prinț de România.

Bibliografie.

Piese musicale noue. A ieșit de sub tipar și se află de vîndare în București la magazinul de muzică al dlui Gebauer: „Băneasa“, vals cîntat. Cuvinte și muzică de Maurice Cohen. În curînd vor apăre la București în editura dlui C. Gebauer mai multe piese musicale datorite talentului dșoarei Aurelia Pandeli. Aceste piese au fost executate la castelul Peleş înaintea reginei Elisabeta, fiind de față și mai mulți artiști români.

„Revista Nouă“. Apare odată pe lună în București, sub redacțiunea dlui Bogdan P. Hajdeu, redactată de dñii Alexandru Vlahuța, Barbu Ștefănescu dela Vrancea și Victor Biliurescu. Anul II. Nr. 3 Cuprinde:

G. Ionescu-Gion: Vornicul Alecu Beldiman (biografie);
B. P. Hajdeu: Așteptînd (poemă);
B. St. dela Vrancea: Salonul Ateneului;
R. Rosetti: Clasele agricole în Moldova;
I. Bogdan: Franz Miklosich;
T. D. Speranță: La Hărău;
D. D. Voreas: Berceuse de Julie Hajdeu (muzică);
Alecu Beldiman (portret).

Extrase din foi bisericești și școlastice.

Posturi vacante:

— Un post de paroh gr.-or. în comuna Dănc (parohie de clasa a III), protopresbiterat Ungurașului. Emolumentele împreunate cu acest post sînt următoarele: Folosirea porțiunii canonice cu grădina parochială și a cimiterului, a căror extensiune e de 16 jugere, 670 orgii fînat și arător; birul anual, 48 vici în grăunțe; dîle de lucru cu palma 64; taxele îngropăciunilor și cununilor; în fine pădure de lemnărit 2 jugere. Toate venitele, computat și venitul dela Botezul Domnului și sfîntirea Pascilor, aduc un venit anual de 412 fl. 20 cr. A se adresa până în 17 Aprilie st. v. a. c. la oficiul protopresbiterat gr.-or. al Ungurașului în Fizeș-Sănpetru.

— Un post de preot gr.-or. în Simeria cu filia Repaș, protopresbiterat Orăștiei. Emolumentele împreunate cu acest post sînt următoarele: Dela matra Simeria 7½ jugere pămînt arător de clasa I-ă și 2 cimiterii; dela 86 familii câte o ferdală vechie de 16 copuri cucuruz sfărmit; stolele usitate; dela toată familia câte o dî de lucru. Dela filia Repaș: Un pămînt arător de un juger; un fînat de un car de fîn; dela 30 familii câte o ferdală vechie de grâu; stolele usitate; dela toată casa o dî de lucru. Toate aceste aduc un venit anual de 415 fl. v. a. Din acest venit jumătate este al neputinciosului paroh Manasie Teodor sen. A se adresa până în 15 Aprilie st. v. a. c. la oficiul protopresbiterat greco-or. în Orăștie.

— Un post de capelan gr.-or. în comuna Zdrapți, protopresbiterat Zarandului. A se adresa până în 15 Aprilie st. v. a. c. la oficiul prot. gr.-or. în Zarand.

LOTERIE.

Tragerea din 3 Aprilie st. n.

Brînn: 57 7 38 60 67.

Căldarul zilei.

24 Martie, 5 Aprilie.

Julian: Zaharie.

Gregorian: Emilia.

Soarele: răsare 5.33, apune 6.30.

Buletin meteorologic.

Sibiin, 4 Aprilie, 6 oare dimineața.

Presiunea atmosfer. în mm. (Mediul lunar 760.1)	Diferența din presiună	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
706.2	-6.5	+4.1	+13.2 + 3.7	SO

Din țeară, 2 Aprilie, 7 oare dimineața.

Stațiunile:	Presiun. atmosfer. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul
Budapesta	760	+ 4.4	S 4
Sătmar	760	+ 5.6	V 1
Cluj	760	+ 5.4	V 3
Orșova	758	+ 4.0	O 1
Timișoara	757	+ 4.8	V 2
Arad	757	+ 8.1	O 5
Panciova	755	+10.8	V 1

Sosiți în Sibiin.

La 4 Aprilie n.

Hotel „Neurhrer“. H. Redl din Viena; Ables din Budapesta; Filo, toți comercianți.

Hotel „Împăratul Romanilor“. Ignatie Walter, voiașter din Viena; Iosif Leonhardt, comerciant din Sighișoara.

Economic.

Raportor economic. Ministrul r. u. de agricultură, comerț și industrie a numit pe Bartolomeu Batta, locuitor în Vințul-de-jos, de raportor economic pentru cercul Vințului-de-jos, în comitatul Albei-de-jos.

—

Trageri. Lose de stat din 1854. La a 69-a tragere a acestor lose, care a avut loc în 1 Aprilie a. c., nimeritorul principal de 100.000 fl. a cădut pe seria 2511 Nr. 18, al doilea nimeritor cu 10.000 fl. pe seria 2522 Nr. 16. Alți 50 de numeri au cîștigat fiecare câte 300 fl.

Losurile comunale vieneze. La tragerea din 1 Aprilie a acestor lose: s. 2535 Nr. 37 a cîștigat 200.000 fl., s. 1672 Nr. 45 20.000 fl., s. 329 Nr. 91 5000 fl., s. 9 Nr. 54, s. 9 Nr. 95, s. 998 Nr. 63, s. 2047 Nr. 70, s. 2947 Nr. 46, fiecare 1000 fl. și s. 13 Nr. 34, s. 651 Nr. 75, s. 998 Nr. 82, s. 2086 Nr. 78, s. 2086 Nr. 79, s. 2379 Nr. 25, s. 2379 Nr. 38, s. 2379 Nr. 100, s. 2497 Nr. 2, s. 2497 Nr. 46, s. 2497 Nr. 91, s. 2497 Nr. 96, s. 2535 Nr. 63, 250 fl. fiecare.

Losele Rudolfine. La tragerea din 1 Aprilie a cîștigat s. 2270 Nr. 13 15.000 fl., s. 1983 Nr. 43 3600 fl., s. 2936 Nr. 8 1500 fl., s. 519 Nr. 12, s. 1983 Nr. 27 fiecare 400 fl., s. 1314 Nr. 32, s. 2735 Nr. 48, s. 3497 Nr. 47, fiecare 200 fl., s. 1314 Nr. 16, s. 1881 Nr. 36, s. 2145 Nr. 35, s. 2405 Nr. 1, s. 3125 Nr. 50, s. 3388 Nr. 18, fiecare 100 fl.

—

Convenția comercială între Austro-Ungaria și Turcia. Dîiarul „Presse“ spune, că în curînd se va încheia convenția comercială dintre Austro-Ungaria și Turcia. Nu mai sînt decât două puncte de neînțelegere, și ambasada austro-ungară a primit instrucțiunile necesare și în privința acestora.

—

Cele două societăți de asigurare din România, „Dacia-România“ și „Națională“, se vorbesce că vor fuziona. Ideea unei fuziuni a societăților de asigurare „Dacia-România“ și „Națională“ va fi propusă în viitoarea adunare generală a societății „Dacia-România“ de unii dintre acționarii acestei societăți. Ideea nu se știe dacă va fi admisă.

—

Conversiunea rusă. Subscripțiunea la împrumutul rusesc 4 la sută aur pentru conversiunea împrumutului căilor ferate 5 la sută s'a deschis la 29 Martie curent la Berlin, Paris, Frankfurt, etc.

Acest împrumut e patronat de „Disconto Gesellschaft“, „Bleichröder“, „Rothschild“ și alți prinți ai lumii de finance din Germania și Franța. Împrumutul se urcă la 700 milioane franci. Succesul va fi de sigur din cele mai strălucite.

—

Vinurile din Orient. O nouă companie vinicolă pe acțiuni e pe cale de a se întemeia la Constantinopol.

Scopul ei va fi ameliorarea fabricațiunii vinurilor indigene și procurarea de vinuri de masă cu prețuri reduse.

Pe de altă parte compania va mai vinde și în comision la casele mari din Franța, care de un timp încoace importă tare mult vin din Orient.

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: Frații Stărz, comercianți de postavuri în Goblenz. Antonie Bauer, comerciant în Viena. Saul Uffer, comerciant în Colemea. I. Teltzsch, comerciant în Szokoloz. Marcu Reitzer, băcan în Budapesta.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate în 20 Martie 1889.

Grosovics lui Bellet, grâu 2000 hect., 9'45 lei. Tzuchlos lui Feitler, grâu 7000 hect., 10'50 lei. Tzuchlos lui Feitler, grâu 4000 hect., 10'50 lei. Emberico lui Marchiani, porumb 7000 hect., 8'15 lei. Arion lui Feitler, secară 7000 hect., 6'25 lei. Zaugaridi lui Millas, grâu 2500 hect., 8'— lei. Zerman lui Silberstein, porumb 1000 hect., 7'— lei. Blumen lui Carnavalli, porumb 3500 hect., 6'80 lei.

Prețul mărfurilor.

Țîrgul de rămători în Steinbrach. În 2 Aprilie n. a. notat: ungurești bîtrâni gri 55.— cr. până 55 ½ cr., ungurești gri, tineri 57.— cr. până 58 ½ cr., de mijloc 56.— cr. până 57 ½ cr., ușori 54.— cr., până 55.— cr., marfă țărănească, grea — cr., până — cr., de mijloc 54.— cr., până 54 ½ cr., ușoară 52.— cr. până 53 ½ cr., romănesci, de Bakony, gri 51.— cr. până 51 ½ cr., transito, de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito sîrbesci gri — cr. până — cr., transito de mijloc 54.— cr. până 54 ½ cr., transito ușori 53 cr. până 53 ½ cr., îngrășăți cu ghindă — cr. până — cr. per 4 ¼ cumpăniți dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 2 Aprilie 1889.

Sămînțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela pînă	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela pînă
Grâu				
Bănățene, nou	—	—	—	—
Grâu dela Tisa	7.40	7.60	—	—
Grâu de Pesta	7.30	7.50	—	—
Grâu de Alba-regală	7.30	7.50	—	—
Grâu de Bácska	7.30	7.50	—	—
Ungurese de Nord	7.25	7.45	—	—
Sămînțe, vechi ori noue				
Secară	70—72	5.65	5.90	
Ovăz	60—62	5.80	6.20	
Nutret de vinars de bere	62—64	6.30	7.10	
Ovăz	64—66	7.35	8.50	
Cucuruz (porumb)	39—41	5.25	5.70	
„	—	75	4.45	4.65
„	—	73	4.70	4.75
„	—	—	—	—
„	—	—	—	—
„	—	5.40	5.75	
Grâu	de primă. de toam. Iul. Aug.	7.06	7.33	7.07
Cucuruz	de primă. de toam. Iul. Aug.	4.78	—	4.81
Ovăz	de primă. de toam. Iul. Aug.	5.26	—	5.31
Produse diverse				
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	60.—	64.—	
„	franceză	—	—	
„	italiană	—	—	
„	roșie	48.—	58.—	
Oleu de rap.	rafinat	36.—	36.50	
Oleu de in	—	—	—	
Uns. de pore	—	—	—	
Slănină	dela Pesta	52.—	53.—	
„	dela țeară	53.—	54.—	
„	sfîntă	59.—	61.50	
„	afumată	56.—	57.—	
„	—	38.50	34.50	
Sos. Prune	din Bosnia, în buți	10.25	17.50	
„	din Sîrbia, în saci	16.50	16.75	
Licitar	slavon, nou	16.—	16.25	
„	bănățene	—	—	
Nuci	din Ungaria	—	—	
Gogoși	ungurești	—	—	
„	sîrbesci	—	—	
Miere	brută	29.50	30.—	
„	galbină străcurată	33.—	34.—	
Cesăr	de Rosenau	115.—	117.—	
Spirt	brut	14.—	15.—	
„	Drojdințe de spirt	18.50	19.—	

Cursul pieței din Sibiin.

din 4 Aprilie st. n. 1889.

Hârtie-monetă română 9.45 vînd. 9.55
Lire turcești 10.80 „ 10.85
Imperiali 9.80 „ 9.85
Ruble rusești 1.26 „ 1.29

Bursa de Budapesta

din 3 Aprilie st. n. 1889.

Rentă de aur ung. 6% 102.90
„ „ 4% 94.90
„ „ 5% 145.50
Împrumutul căilor ferate ung. 99.40
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 120.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 114.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) 104.75
Bonuri rurale ung. 104.75
„ „ cu cl. de sortare 104.75
„ „ bînățene-timigene 104.75
„ „ cu cl. de sortare 104.75
„ „ transilvane 104.75
„ „ croato-slavone 104.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 99.75
Împrumut cu premiu ung. 146.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 132.—
Renta de hârtie austriacă 83.80
„ „ argint austriacă 84.75
„ „ aur austriacă 111.50
Losurile austr. din 1860 142.50
Acțiunile băncii austro-ungare 993.—
„ „ de credit ung. 303.50
„ „ austr. 298.80
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina“ 102.—
Argintul 5.65
Galbeni împărătesci 9.55
Napoleon-d'ori 59.05
Mărci 100 imp. germane 121.25
Londra 10 Livres sterlingi

Bursa de Viena

din 3 Aprilie st. n. 1889.

Renta de aur ung. 6% 102.10
„ „ 4% 94.80
„ „ 5% 145.45
Împrumutul căilor ferate ung. 99.60
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 120.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 115.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) 104.95
Bonuri rurale ung. 104.95

[706] 1--2

l tipografic în Sibiiu.

Antistia comunală.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot
vândătorilor. se dă rabatul cuvenit.

Desluşiri se dau şi oferte de asigurări se primesc prin Direcţiune în Sibiu (Strada Cisnădiei Nr. 6, casa proprie), sau prin Agenturile generale şi principale în Braşov (C. I. Münnich), Cluj şi Arad, precum şi prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predeal				Predeal—Budapesta				Budapesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapesta				Copșa mică—Sibiu							
	Tren de parcurs	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren mixt		Tren de parcurs	Tren accelerat	Tren mixt	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de parcurs	Tren de parcurs		Tren mixt	Tren de parcurs	Tren mixt		Tren de parcurs	Tren mixt			
Viena	11.10	8.—			București		4.40	7.30		Viena		11.10	2.—	Teiuș		11.24	3.—	1.42	Copșa mică		2.29	4.35	
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18	Predeal		9.12	1.14		Budapesta		8.20	9.05	Alba-Iulia		12.09	3.44	2.32	Șeica mare		3.02	5.05	
Szolnok	11.06	4.05	7.88	9.88	Timiș		9.36	1.45		Szolnok		11.20	12.41	Vișeu de Jos		12.30	4.10		Loamneș		3.46	5.46	
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02	Brașov		10.12	2.32		Arad		4.10	5.45	Șibot		1.01	4.43		Ocna		4.18	6.17	
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51		4.10		7.10			2.17	4.80	6.—	Orăștia		1.82	5.18	11.—	Sibiu—Copșa mică				
Vărad-Valențee		7.11	9.18	2.11	Feldioara		4.56	7.81		Glogovaț	2.87	4.43	6.18	Simeria (Piski)		2.32	6.15	11.21	Sibiu		8.50	10.—	
Fugyi-Vásárhely			9.27	2.19	Apatia		5.37	8.14		Győr	3.19	5.07	6.38	Deva		2.52	6.35		Ocna		9.17	10.24	
Mező-Telegd		7.41	10.21	2.55	Agostonfalva		6.07	8.86		Pauliș	3.43	5.19	6.51	Branicla		3.23	7.02		Loamneș		9.45	10.50	
Rév		8.10	11.88	3.38	Homorod		6.55	9.12		Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10	Ilia		3.55	7.28		Șeica mare		10.20	11.20	
Bratca			12.16	4.01	Hașfalău		8.36	10.24		Conop		6.09	7.37	Gurasada		4.03	7.40		Copșa mică		10.49	11.45	
Bucia			12.54	4.23	Sighișoara		9.13	10.46		Bérvava		6.28	7.55	Zam		4.44	8.11						
Cincia		9.04	1.57	4.49	Elisabetopol		9.54	11.19		Soborșin		7.25	8.42	Soborșin		5.30	8.46						
Huiedin		9.34	3.11	5.81	Mediaș		10.37	11.47		Zam		8.01	9.12	Bérvava		6.27	9.33						
Stana			3.40	5.40	Copșa mică		10.59	12.02		Gurasada		8.34	9.41	Conop		6.47	9.53						
Aghiriș			4.15	6.12	Michăsasa		11.16	12.09		Ilia		8.55	9.58	Radna-Lipova		7.28	10.27	5.50	Cucerdea		3.05	10.20	3.25
Ghirbău			4.86	6.24	Blaj		11.37	12.25		Branicla		9.19	10.17	Pauliș		7.43	10.42	6.13	Cheța		3.35	10.50	3.58
Nădășel			4.58	6.38	Crăciunel		12.33	1.05		Deva	1.47	9.51	10.42	Győr		7.59	10.58	6.38	Ludoș		3.56	11.11	4.20
Cioj			5.26	6.56	Teiuș		1.51	1.47		Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07	Glogovaț		8.28	11.35	7.19	M.-Bogat		4.06	11.20	4.40
Apahida	11.15		7.15	7.41	Aiud		2.18	2.08		Orăștia		11.09	11.37	Arad		8.42	11.39	7.38	Cipeu-Iernut		4.43	11.57	5.11
Ghirăș	11.34		9.15	7.41	Vișeu de Jos		2.48	2.80		Șibot		11.39	12.—	Szolnok		9.17	12.31	6.20	Kereș-Sz.-Pál		4.58	12.12	5.28
Cucerdea	12.45		10.—	7.41	Uioara		2.56	2.37		Vișeu de Jos		12.12	12.29	Budapesta		2.32	5.12		Nireșteu		5.21	12.36	5.53
Uioara	1.37		10.09	7.41	Cucerdea		3.14	2.53		Alba-Iulia	8.05	12.29	12.46	Viena		6.—	8.20		Reghinul-săs.		6.—	4.58	
Vișeu de Jos	1.45		10.19	7.41	Apahida		4.01	3.26		Teiuș	8.59	1.16	1.26			5.40	12.55	6.13			7.56	7.—	
Aiud	2.07		10.48	7.41	Cioj		5.56	5.—															
Teiuș	2.21		11.55	7.41		6.37	5.32	8.—		Simeria (Piski)—Petroșeni				Petroșeni—Simeria (Piski)									
Crăciunel	3.11		12.34	7.41	Nădășel		6.58		8.86	Simeria	6.47	2.42		Petroșeni	9.36	4.26							
Blaj	3.24		12.52	7.41	Ghirbău		7.14		9.02	Streiu	7.40	3.25		Banița	10.17	5.12							
Michăsasa	3.54		1.34	7.41	Aghiriș		7.29	6.11	9.82	Hațeg	8.51	4.16		Crivadia	10.58	5.55							
Copșa mică	4.09		2.19	7.41	Stana		7.56		10.11	Pui	10.02	5.11		Pui	11.43	6.41							
Mediaș	4.21		2.46	7.41	Huiedin		8.18	6.43	10.51	Crivadia	11.02	5.58		Hațeg	12.23	7.26							
Elisabetopol	5.11		3.31	7.41	Cincia		8.58	7.12	12.16	Banița	11.50	6.40		Streiu	1.12	8.14							
Sighișoara	5.45		3.59	7.41	Bucia		9.15		12.50	Petroșeni	12.30	7.12		Simeria	1.51	8.50							
Hașfalău	6.12		4.32	7.41	Bratca		9.34		1.19				Arad—Timișoară	Timișoară—Arad									
Homorod	7.32		6.53	7.41	Rév		9.53	7.51	2.—	Arad	6.05	5.48	Timișoară	6.25	5.—								
Agostonfalva	8.17		7.21	7.41	Mező-Telegd		10.25	8.17	3.04	Aradul nou	6.33	6.19	Mercuzifalva	7.19	6.02								
Apatia	8.37		8.23	7.41	Fugyi Vászárhely		10.47		3.36	Németh-Ságh	6.58	6.44	Orczifalva	7.46	6.32								
Feldioara	9.06		9.02	7.41	Vărad-Valențee		10.57		3.52	Vinga	7.29	7.16	Vinga	8.15	7.02								
Brașov	9.45		9.52	7.41	Oradea-mare		11.04	8.42	4.03	Orczifalva	7.55	7.47	Németh-Ságh	8.36	7.23								
Timiș	2.53	5.37				11.19	8.47	10.50	4.47	Mercuzifalva	8.14	8.08	Aradul nou	9.11	8.01								
Predeal	3.28	6.20			P. Ladány		1.15	10.08	1.33	Timișoară	9.12	9.02	Arad	9.27	8.17								
București	9.35	6.47			Szolnok		3.29	11.51	3.29														
					Budapesta		6.38	1.55	7.45														
					Viena		2.50	7.15	6.05														
Murăș-Ludoș—Bistrița				Bistrița—Murăș-Ludoș																			
Murăș-Ludoș			4.40		Bistrița																		
Tagu-Budatelic			8.02		Tagu-Budatelic				9.41														
Bistrița			—		Murăș-Ludoș				1.11														
Nota: Numerii încauadrați cu linii groase înseamnă carele de noapte.																							

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gornla